МАЙ
26
1940 во
№ 71 (1215)
ДОНЫС 10 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ОТЫВТЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ
ВЛКСМ
КОМИ ОБКОМ
ДА СЫКТЫВКАРСА
ГОРКОМ

СИКТЛЫСЬ КУЛЬТУРА ВОДЗӦ КЫПӦДӦМ ВӦСНА

Социализмлӧн победа дзикӧдз вежис миян страна сиктлысь чужӧмбансӧ. Сталинскӧй пятилеткаяс помалісны сиктлӧн бӧрӧкольӧмкӧд, гӧльлункӧд. Кыпкіс сиктлӧн благосостояние, колхозникъяслӧн зажиточность.

Сиктын ми имеитам начальнӧй, неполнӧй средней да средней школаяслысь паськыд сеть, кӧні велӧдчӧны став челядь. Крестьянин-колхозник абу нин важъя крестьянин, коді лун и вой уджалӧмӧн эз вермыв петавны гӧльлунысь. Колхозник—крестьянинлӧн выль тип, коді тӧдса сложнӧй машинаяс техникаӧн, кодлӧн культурнӧй запросъясыс ёна вылынӧсь. Книга, газет, радио прочнӧя пырисны колхознӧй сикт олӧмӧ. Сідз „Вӧр фронт“ колхозын (Кулӧмдін районын) 120 овмӧс вылӧ судзӧдсьӧ 80 сайӧ экземпляр газет. Сиктын быдмис аслас интеллигенция: учительяс, агрономъяс, зоотехникъяс да мукӧд. Знатнӧй йӧзӧн сэні ӧні являйтчӧны трактористъяс, комбайнеръяс, колхознӧй производство вывса стахановецъяс да с. в.

Уна вӧчӧма, но колӧ вӧшта уна вӧчны. Колхознӧй сиктлысь культура водзӧ кыпӧдӧм, колхознӧй сикт водзӧ благоустроитӧм—комсомольскӧй организацияслӧн зэв важнӧй да благороднӧй мог.

Коми АССР-са сиктъясын эм уна клубъяс, лыддьысян керкаяс, колхознӧй краснӧй уголокъяс, но зэв частӧ наын оз овлы бур порядок, колана культурнӧй обстановка. Со Кӧрткерӧсын лыддьысян керкаын ӧшиньяс жугласьӧмаӧсь, пытшкӧсыс овтӧм керка кодь, кӧдзыд, няйт. Гӧгӧрвоана, мый колхозникъяс татчӧ оз радейтны волыны. А ӧд Кӧрткерӧс районнӧй центр. Тані не ичӧт комсомольскӧй вын. Мыйла нӧ найӧ спокойнӧя видзӧдӧны лыддьысян керкаын беспорядокъяс вылӧ, ӧд налӧн тырмас выныс, медым сэні лӧсьӧдны большевистскӧй порядок, уют.

Либӧ босьтны колхоз правлениеяслысь помещениеяс. Уна колхозын найӧ оз петкӧдлыны колхозникъяслысь зажиточнӧй, культурнӧй олӧм. Кунибса „Югыд туй“ колхозын правление йӧршитчӧма ичӧтик комнатаӧ. Комната тырӧма няйтӧн, пемыд. Пызан ставыс марайтчӧма, сідзжӧ тыдалӧ сійӧс некор оз мыскавны. Абу бурджык и „Водзӧ“ колхоз правлениелӧн помещение. Тайӧ помещениесӧ оз этшаысь волыны и колхозса комсомолецъяс, а сідзжӧ райкомолса работникъяс, но мыйлакӧ найӧ миритчӧны татшӧм положениеӧн.

Комсомолецъяс сиктын долженӧсь лоны культура вӧсна ярӧй борецъясӧн. Налӧн тырмас вын сы вылӧ, медым заставитны колхозъясса, лыддьысян керкаясса, сельсоветъясса да мукӧд общественнӧй учреждениеясса веськӧдлысьясӧс лӧсьӧдны общественнӧй учреждениеясын порядок, тырмас вын, медым и отсавны сыын налы.

Уна сиктъясын вайӧдӧны пӧрадокӧ уличъяс, строитӧны москияс, садитӧны керкаяс дорӧ садъяс. Колана удж. Комсомолецъяс татшӧм починсӧ обязанӧсь подхватитны. Колхознӧй сикт должен лоны озырӧн, мичаӧн, гажаӧн. Ӧд тырмас жӧ вын сы вылӧ, медым уличӧд вӧчны москияс, шоръяс вомӧн посъяс. Тырмас вын, медым туйяс вайӧдны пӧрадокӧ. Колӧ сӧмын босьтчӧм. И кодлы, не комсомолецъяслы кӧ, петкӧдлыны тайӧ делӧын водзмӧстчӧм.

Неважӧн миян газетын Гарьяса начальнӧй школаысь велӧдчысьяс гижисны, мый найӧ кӧсйӧны садитны садъяс, цветъяс. Найӧ гижӧны—„украситам ассьым страна садъясӧн да цветъясӧн!“ Тайӧ чукӧстчӧм должен аддзыны отклик став школаясса велӧдчысьяс пӧвсын. Уна вермасны вӧчны пионеръяс, велӧдчысьяс колхознӧй сикт благоустроитӧм кузя. Но гӧгӧрвотӧм сійӧ, мый тайӧ чукӧстӧм эз подхватитны ВЛКСМ райкомъяс, комсомольскӧй организацияяс. Комсомолецъяс, вожатӧйяс, учительяс долженӧсь отсавны челядьлы включитчыны тайӧ зэв колана да полезнӧй делӧӧ.

Миян лыддьысян керкаясын, клубъясын унаысь удж зэв омӧль, найӧ олӧны ёна гӧль олӧмӧн. А ӧд мый и оз позь вӧчны. Лекцияяс, докладъяс сувтӧдӧм, уна пӧлӧс кружокъяслӧн удж, уна пӧлӧс массовӧй мероприятиеяс да став уджсӧ мӧй позьӧ лыддьыны. Комсомольскӧй организацияяслӧн веськыд мог кыскыны лыддьысян керкаясын, клубъясын, краснӧй уголокъясын культурно-массовӧй удж нуӧдӧмӧ сиктса интеллигенцияӧс. Ӧд вермас жӧ агроном вӧчны агротехника кузя интереснӧй доклад, либӧ сиктса врач, фельдшер доклад медицинскӧй, антирелигиознӧй темаяс вылӧ. А кутшӧм ыджыд отсӧг вермасны сетны учительяс.

Газетъяс да журналъяс вылӧ гижсьӧдӧм, радиоустановкаяс лӧсьӧдӧм, библиотекаясын колана пӧрадок пуктӧм да сэтчӧ выль книгаяс ньӧбӧм—став тайӧ да уна мукӧд вопросъясӧн долженӧсь интересуйтчыны сиктса комсомольскӧй организацияяс.

Белофиннъяслы паныд бойясын участник—Сӧветскӧй Союзса Герой майор А. И. Крохалев.

Фото красноармеец А. Дудгенколӧн.

„КОМСОМОЛЬСКӦЙ ПРАВДАЛЫ“

ВЛКСМ-лӧн Центральнӧй Комитет чолӧмалӧ „Комсомольская правда“ газет лыддьысьясӧс, корреспондентъясӧс да газетса сотрудникъяслысь коллективӧс газетлӧн 15 вося юбилей лунӧ.

Уна миллион сӧветскӧй юношаяс да нывъяс „Комсомольскӧй правдаӧс“ тӧдӧны, кыдзи коммунизм победа вӧсна тышын коллективнӧй пропагандистӧс, агитаторӧс да томйӧз организаторӧс.

Мед и водзӧ „Комсомольскӧй правда“ мудзлытӧг сплачивайтас томйӧзӧс большевистскӧй партия да сійӧ Центральнӧй Комитет гӧгӧр, воспитывайтас том поколениеӧс Ленин—Сталин партия великӧй делӧлы помтӧм преданность сямын.

ВЛКСМ ЦЕНТРАЛЬНӦЙ КОМИТЕТ.

Карело-Финскӧй ССР-ын избирательнӧй кампания

ТОЙВО АЙТИКАЙНЕН АСЛАС БӦРЙЫСЬЫСЬЯС ДІНЫН

УХТА, 22. (ТАСС). Тӧрыт татчӧ воис СССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн Национальностьяс Сӧветса депутатӧ кандидат Тойво Антикайнен. Районнӧй центрса уджалысь йӧз устроитісны сылы пӧсь встреча. Партия райкомлӧн да райисполкомлӧн здание дінӧ локтісны рабочӧйяслӧн, служащӧйяслӧн, школьникъяслӧн, колхозникъяслӧн, пограничникъяслӧн делегацияяс. Быдлаын—знамяяс, плакатъяс, партияса да правительствоса руководительяслӧн портретъяс. Делегацияяс водзын дженьыд речӧн выступитіс Тойво Айтикайнен. Сійӧ благодаритіс Кемскӧй сельскӧй избирательнӧй округса уджалысь йӧзӧс сылы сетӧм довериеысь. Сылӧн речь неӧтчыд орӧдчыліс бурнӧй аплодисментъясӧн.

УКАЗ

СССР Верховнӧй Сӧветса Президиумлӧн

СОЦИАЛИСТИЧЕСКӦЙ УДЖ ВЫВСА ГЕРОЙЯСЛЫ ОТЛИЧИЕЛӦН ДОПОЛНИТЕЛЬНӦЙ ЗНАКЪЯС ЙЫЛЫСЬ

Социалистическӧй Удж вывса Герой звание йылысь действуйтысь Положение содтӧмӧн да развивайтӧмӧн Социалистическӧй Удж вывса Герой званиеӧн удостоитӧм гражданаӧс торъя отличитӧм могысь:

1. Учредитны зӧлӧтӧй медаль „СЕРП И МОЛОТ“, коді имеитӧ формасӧ пятиконечнӧй звездалысь шӧрас изобразитӧм чарлаӧн да мӧлӧтӧн, гугла дорас „Герой Социалистического Труда“ гижӧдӧн.

2. „СЕРП И МОЛОТ“ зӧлӧтӧй медальӧн награждайтсьӧны Социалистическӧй Удж вывса Геройяс.

3. „СЕРП И МОЛОТ“ зӧлӧтӧй медаль сетсьӧ Социалистическӧй Удж вывса Геройлы Ленин орденкӧд да СССР Верховнӧй Сӧветса Президиум Грамотакӧд ӧттшӧтш.

4. Утвердитны „СЕРП И МОЛОТ“ зӧлӧтӧй медальлысь рисунок да сылысь описание.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Председатель М. КАЛИНИН.
СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1940 во май 22 лун.

Краснӧй Армияса начальствующӧй да рядовӧй составлы Сӧветскӧй Союзса Геройлысь звание присвоитӧм

Финскӧй белогвардейщиналы паныд тышкасян фронт вылын Командованиелысь боевӧй заданиеяс образцовӧя олӧмӧ пӧртӧмысь да сэки петкӧдлӧм отвагаысь да геройствоысь СССР Верховнӧй Сӧветса Президиум присвоитіс Сӧветскӧй Союзса Геройлысь звание Ленин орден да „Золотая звезда“ медаль сетӧмӧн майор Степан Терентьевич Казаковлы, капитан Иван Иванович Козьминлы, красноармеец Владимир Андреевич Мягковлы, майор Илья Петрович Фирсовлы.

Краснӧй Армияса начальствующӧй составӧс да красноармеецъясӧс наградитӧм

Финскӧй белогвардейщиналы паныд тышкасян фронт вылын Командованиелысь боевӧй заданиеяс образцовӧя олӧмӧ пӧртӧмысь да сэки петкӧдлӧм доблестьысь да мужествоысь СССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн Президиум тавося май 21 лунся Указӧн наградитіс СССР-са орденъясӧн да медальясӧн Краснӧй Армияса начальствующӧй да красноармейскӧй составысь—2.507 мортӧс.

Ленин орденӧн наградитӧма—13 мортӧс. Краснӧй Знамя орденӧн—356 мортӧс. Краснӧй Звезда орденӧн—469 мортӧс. „За отвагу“ медальӧн—935 мортӧс. „За боевые заслуги“ медальӧн—734 мортӧс.

Став наградитӧмъяслысь поименнӧй список лоӧ йӧзӧдӧма „Красная Звезда“ газетын.

КИНЕМАТОГРАФИЯСА РАБОТНИКЪЯСӦС НАГРАДИТӦМ

СССР Верховнӧй Сӧветлӧн Президиум наградитіс СССР-са орденъясӧн да медальясӧн сӧветскӧй кинематография развивайтан делӧын торъя заслугаясысь кинематографияса работникъяслысь группа.

Ленин орденӧн наградитӧма: артист Боголюбовӧс, коді исполнитіс „Великий гражданин“ кинокартинаын Шаховлысь роль да артист Крючковӧс, коді исполнитіс „Трактористы“ картинаын Клим Ярколысь роль.

Трудовӧй Краснӧй Знамя орденӧн наградитӧма 13 мортӧс; „Знак Почета“ орденӧн—43 мортӧс; „За трудовое отличие“ медальӧн—10 мортӧс.

* * *

СССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн Президиум финскӧй белогвардейщиналы паныд тышлӧн фронт вылын боевӧй действиеяслы киносъёмка вӧчӧм кузя задание образцовӧя выполнитӧмысь да „Маннергеймлӧн линия“ кинофильм лэдзӧмысь наградитіс СССР-са орденъясӧн да медальясӧн кинохроникаса работникъяслысь группа.

Краснӧй Знамя орденӧн наградитӧма 7 мортӧс; „Знак Почета“ орденӧн наградитӧма кык мортӧс; „За трудовую доблесть“ медальӧн наградитӧма кык мортӧс.

(ТАСС).

„ИМПЕРИАЛИЗМ, КЫДЗИ КАПИТАЛИЗМЛӦН ВЫСШӦЙ СТАДИЯ“ ЛЕНИНЛӦН КНИГА ЙЫЛЫСЬ

I

Империализм вопросъяс Ленин заводитіс разрабатывайтны XX нэм заводитчигӧн на. Уна ленинскӧй уджын, 1903 восянь заводитӧмӧн, сетсьӧ характеристика капитализмлӧн выль эпохалы, капиталистическӧй монополияяс тӧдчанлунлӧн да рольлӧн анализ.

Империалистическӧй война заводитчигӧн Ленин торъя займитчис капитализмлысь сылӧн развитиелӧн бӧръя стадияын закономерностьяссӧ да противоречиеяссӧ изучитӧмӧн. „Империализм, кыдзи капитализмлӧн высшӧй стадия“ аслас гениальнӧй уджын, кодӧс гижис 1916 во первой джынйын, Ленин сетіс джуджыд да гӧгӧрбокса анализ империализмлӧн основнӧй особенностьяслысь, сылӧн закономерностьяслысь да противоречиеяслысь.

Ленин гижис тайӧ книгасӧ империалистическӧй война мунан кадӧ, кор социал - демократическӧй партияяслӧн руководство восьсӧн изменитіс рабочӧй класслы да вуджис „аслас“, империалистическӧй буржуазияла дорӧ, кор лоис II Интернационаллӧн позорнӧй крах. Кыдзи тӧдса, Ленин тайӧ кадӧ кыпӧдіс III Коммунистическӧй Интернационал вӧсна, коді пӧст став сикас оппортунистъясысь, тышлысь знамя.

Ленин уджын, коді сетӧ империализм существолысь да вужъяслысь гениальнӧй анализ, сійӧ жӧ кадӧ теоретическӧя подулассьӧ большевистскӧй тактика империалистическӧй война гражданскӧй войнаӧ пӧртӧм вӧсна, пролетарскӧй революция победа вӧсна тышын.

„Империализм, кыдзи капитализмлӧн высшӧй стадия“ книга вылын уджӧ Ленин босьтчис 1916 вося январын. Цюрихскӧй библиотекаын (Швейцария) занимайтчӧмӧн, Ленин изучитіс империализм вопросъяс кузя став имеитчысь литературасӧ. Аслас 20 подготовительнӧй тетрадьын Ленин используйтіс, не тыр лыддьӧм серти, 603 книга, 97 название журналъяс, газетъяс, книгаяс да уна пӧлӧс ежегодникъяс. Тайӧ сверхчеловеческӧй уджлӧн результатӧн лоис гениальнӧй труд, кӧні предельнӧй джуджтаӧн да ясностьӧн эрдӧдӧма империализмлысь законъяс.

„Империализм, кыдзи капитализмлӧн высшӧй стадия“ Ленинлӧн удж эм веськыд продолжение „Капиталлӧн“—научнӧй социализм основоположник—Карл Маркс великӧй трудлӧн. „Капиталлӧн“ основнӧй положениеяс вылӧ мыджсьӧмӧн, Ленин „сетіс обоснованнӧй марксистскӧй анализ империализмлы, кыдзи капитализмлӧн медбӧръя фазалы, сылысь язваяссӧ да сылӧн неизбежнӧй гибель условиеяссӧ эрдӧдӧмӧн“ (И. Сталин).

II.

Диалектическӧй метод гениальнӧя применяйтӧмӧн, Ленин петкӧдліс, мый империализм быдмис домонополистическӧй капитализмысь. Домонополистическӧй капитализм, кодлысь закономерностьяссӧ эрдӧдіс Маркс, вӧлі подулассьӧ свободнӧй конкуренция вылын. Уна дас сюрс посни, средней да гырысь капиталистъяс конкурируйтісны ӧта-мӧдныскӧд. Тайӧ всеобщӧй конкурентнӧй тышын рӧзӧритчисны посни капиталистъяс, выживайтісны да ёнмисны гырысьджык капиталистъяс, экономически вынаджыкъяс, асланыс предприятиеяслысь размеръяс содтӧмӧн, выль, бурджык машинаяс лӧсьӧдӧмӧн.

Ленин петкӧдліс, мый XIX нэм помын—XX нэм заводитчигӧн свободнӧй конкуренцияа воддза капитализм вежсис монополистическӧй капитализмӧн. Не уна гырысь капиталистъяс киын производство пыр ёнджыка чукӧрмӧм (концентрируйтчӧм) результатын выделитчис не ыджыд лыд гырысь предприятиеяслӧн, кодъяс чукӧртісны асланыс киын асланыс странаясса став промышленнӧй продукциялысь унджык массасӧ. Сідз, например, Ленин даннӧйяс серти, 1907 воын Германияын промышленнӧй заведениеяслӧн ӧти сёӧд юкӧныс этшаджыклӧн киясын вӧлі чукӧртӧма электрическӧй да паровӧй вын $^{3}/_{4}$-ысь унджык да став рабочӧйсьыс 39,4 прочентсӧ. США-ын 1909 воын предприятиеяслӧн общӧй лыдысь ӧти сёӧд юкӧныс вӧлі аслас киясын имеитӧ странаса став производствоыслысь пӧшти джынсӧ, став рабочӧйяслысь коймӧд юкӧнсӧ да шымыртліс промышленностьлысь 268 отрасль.

Гырысь предприятиеяслӧн тайӧ зэв ичӧтик лыдлы кокни договоритчыны рынок вылын донъяс лӧсьӧдӧм йылысь да заставитны населениеӧс ньӧбны тӧваръяс сійӧ донъясӧн. Тадзи, гырысь предприятиеяслӧн неыджыд лыд киясын промышленнӧй продукциялӧн тӧдчана ыджыд масса концентрируйтчӧм (чукӧрмӧм) результатын котыртчӧны капиталистъяслӧн монополистическӧй организацияяс.

Капиталистъяслӧн объединениеяс характеризуйтсьӧны концентрация степеньӧн. Монополистическӧй объединениеяслӧн низшӧй формаӧн лоӧны картельяс—объединениеяс капиталистъяслӧн, кодъяс договаривайтчӧны определенӧй монопольнӧй донъяс наӧн вӧчан тӧваръяс вылӧ лӧсьӧдӧм йылысь. Синдикатъяс — концентрациялӧн вылысджык ступень, кор капиталистъяс лӧсьӧдӧны ӧтувъя складъяс наӧн вӧчан тӧваръяслы да продукция сбывайтӧм кузя общӧй контора. Трестъяс—концентрациялӧн высшӧй ступень. Предприятиеяс, кодъяс пырӧны трестӧ, лишайтчӧны став производственнӧй да коммерческӧй самостоятельностьысь, да трестса веськӧдлысьяс распоряжайтчӧны наӧн сідзи, кыдзи аддзӧны коланаӧн.

Ленин петкӧдліс, мый монополияяс чужӧм эм быть лоан результат капитализмлӧн пытшкӧсса законъяс действиеяслӧн, результат производство концентрируйтчӧмлӧн. Война бӧрса став развитие дзирдаланаа подтвердитіс ленинскӧй анализ. Производстволӧн концентрация, монополияяслӧн вынйӧр гигантскӧя ёнмис война дырйи да война бӧрса развитие дырйи. Монополизация торъя усилитчис 1929—1933 воясся мировӧй экономическӧй кризис дырйи да мӧд империалистическӧй война водзвывса кадӧ. Сідз, например, 1929 воын Америкаса Соединеннӧй Штатъясын монополистическӧй объединениеяс имеитісны промышленнӧй рабочӧйяс став лыдысь 89,9 прочентсӧ да производитісны страна са став промышленнӧй продукциялысь 92,9 прочентсӧ.

Ленин петкӧдліс, мый монополияяслысь господство сувтӧдӧм абу стихийнӧй капитализм „организованнӧй“ капитализмӧн вежӧм, кыдзи зільлісны утверждайтны народлӧн враг Бухарин да II Интернационалысь проституированнӧй „социалистъяс“ (Гильфердинг да мук.). Мӧдарӧ, монополияяслӧн господство ыджӧдӧ анархичность да хаотичность, кодъяс быть эмӧсь капиталистическӧй производствоын, вывті ёсьтӧ да ёнмӧдӧ кризисъяс. „Миян водзын абу нин конкуренционнӧй тыш посни да гырысь, технически бӧрӧкольӧм да технически водзынмунысь предприятиеяслӧн. Миян водзын —монополистъясӧн найӧс пӧдтӧм, коді оз подчиняйтчы монополиялы, сылӧн гнетлы, сылӧн произволлы“ (Ленин, Соч., т. XIX, 90 стр.).

Монополияяс, висьтавліс Ленин, свободнӧй конкуренцияысь быдмӧмӧн, оз быӧдны сійӧс, а олӧны сы вылын да сыкӧд орчӧн, „сійӧн уна торъя ёсь да крутӧй противоречиеяс, трениеяс, конфликтъяс чужтӧмӧн“ (Ленин, Соч., т. XIX, 142 стр.). Чорыд конкурентнӧй тыш мунӧ кыдзи капиталистъяслӧн монополияяс (союзъяс) костын, сідзжӧ и торъя капиталистъяс костын трестъяс, картельяс, синдикатъяс пытшкын. Сійӧ жӧ кадӧ мунӧ тыш монополияяс да „дикӧй“ капиталистъяс (кодъяс оз пырны монополияясӧ) костын, сійӧ капиталистъяс сідзжӧ нуӧдӧны конкурентнӧй тыш ас костаныс.

Производстволӧн да капиталлӧн концентрация, коді воис аслас развитиелӧн сэтшӧм вылыс ступеньӧдз, мый лӧсьӧдіс монополияяс, кодъяс хозяйственнӧй олӧмын ворсӧны решающӧй роль—империализмлӧн татшӧм первой признак, кодӧс сформулируйтӧма Ленинӧн.

III.

Монополияяслӧн господство, кыдзи петкӧдліс Ленин, устанавливайтсьӧ не сӧмын промышленностьын, но и банковскӧй делӧын. Банкъяс концентрируйтчӧм результатын быд странаын выделитчис некымын гырысь банк-гигант, кодъяс распоряжайтчӧны страна са капиталлӧн ыджыдджык юкӧннас. Ӧні Англияын 5, Францияын 3, США-ын 10 банковскӧй монополияяс распоряжайтчӧны уна миллиард капиталӧн, концентрируйтӧны асланыс распоряжение улӧ капиталистъяс класслысь свободнӧй денежнӧй средствояс.

Важӧн кӧ, домонополистическӧй капитализм кадӧ, банкъяс вӧліны капиталистъяс костын пӧстӧй посредникъясӧн, кодъяс сетлісны деньга уджӧн промышленнӧй да торговӧй предприятиеяссавладелецъяслы, то ӧні банкъяс лоисны всесильнӧй монополистъясӧн, кодъясыс зависитӧ промышленность.

Монополистическӧй банковӧй капитал да промышленнӧй капитал сращивайтчӧны, ӧтувтчӧны, финансовӧй капитал образуйтӧмӧн. Выделяйтчӧ зэв озыр капиталистъяслӧн кучка, кодъяс господствуйтӧны ӧттшӧтш и банкъяс вылын и промышленность вылын. Артмӧ финансовӧй олигархия—лыд серти зэв ичӧтик группа финансистъяслӧн, коді контролируйтӧ став промышленность да банкъяс. Францияын 200 семейство, США-ын 64 семейство, Италияын 17 господствуйтӧны промышленность вылын да банкъяс вылын, страна вылын.

Финансовӧй капиталлы характернӧйӧн лоӧ сэтшӧм положение, кор банкъясса правлениеясысь шленъяс да директоръяс ӧттшӧтш пырӧны промышленнӧй монополияясса правлениеясӧ и, мӧдарӧ, промышленнӧй монополистъяс пырӧны банковскӧй монополияясса правлениеяс да наблюдательнӧй сӧветъяс составӧ.

Сідз США-ын ыджыд банкир Джон Пирпонт Морган аслас 17 компаньонкӧд ӧтув займитіс 1929 воын 99 директорскӧй места промышленнӧй, банковскӧй, транспортнӧй обществоясса правлениеясын 20 миллиард доллар капиталӧн.

США-са мӧд миллиардер—Рокфеллер являйтчӧ ӧттшӧтш мирынкрупнейшӧй „Чейз банк“-са главаӧн, и мировӧй нефтянӧй трест „Стандарт Ойл“-са кӧзяинӧн, и директорӧн либӧ шленӧн акционернӧй подувъяс вылын котыртӧм уна предприятиеясса правлениеясын.

(Помыс лоӧ локтан №-ын).

Коми комсомольскӧй организациялы XX во

КОМИ ОБЛАСТНӦЙ ДА СЫКТЫВКАРСА КОМСОМОЛЬСКӦЙ АКТИВЛӦН СОБРАНИЕ

Тӧрыт Сыктывкарса Народнӧй творчество керкалӧн зал 7 час рыт кежлӧ тырис шумнӧй да жизнерадостнӧй йӧзӧн. Областнӧй да Сыктывкарса комсомольскӧй актив чукӧртчис пасйыны Коми комсомольскӧй организациялы кызь во тыӧм.

Собрание восьтӧ ВЛКСМ горкомса секретарь Смолев ёрт. Собраниелысь президиум бӧрйӧм бӧрын дырнюжалана аплодисментъяс шыулын бӧрйиссьӧ почетнӧй президиум ВКП(б) ЦК политбюро Сталин ёрт юрнуӧдӧм улын да Димитров да Тельман ёртъяс составын.

Коми комсомольскӧй организациялӧн кызь вося славнӧй туй йылысь ыджыд доклад вӧчис ВЛКСМ Коми обкомса секретарь В. А. Торлопов ёрт.

Собраниеӧс приветствуйтны воліс Сыктывкарса пионерскӧй организациясянь делегация. Пионерка Нина Белых Сыктывкарса пионеръяс да велӧдчысьяс нимсянь сетіс обещание Коми комсомоллы XX вося юбилейкӧд йитӧдын добитчыны нӧшта гырысьджык успехъяс велӧдчӧмын, гӧтовитны асьныс комсомолецъяслы достойнӧй сменаӧн.

Ответнӧй кывйӧн выступитіс ВЛКСМ Коми обкомса секретарь Ракин ёрт.

Туис-керӧсса комсомольскӧй организация котыртчӧм да сылӧн деятельность йылысь казьтылӧмӧн выступитіс важ комсомолец М. И. Козлов ёрт.

Собрание помын ыджыд речӧн выступитіс ВКП(б) Коми обкомса секретарь Важнов ёрт, коді чукӧстіс республикаса комсомольскӧй организацияясӧс нӧшта чорыдджыка кутчысьны республикаса хозяйственно-политическӧй могъяс олӧмӧ пӧртӧм бердӧ, нӧшта ыджыдджык вынйӧрӧн да комсомольскӧй энтузиазмӧн уджавны родинаысь обороноспособность ёнмӧдӧм вылын.

Собрание ыджыд воодушевлениеӧн ыстіс чолӧмалан телеграмма Сталин ёртлы.

Проверочнӧй испытаниеяс школаын

РОЧ ЛИТЕРАТУРАЫСЬ ИСПЫТАНИЕЯС

Урок вылӧ пырӧм бӧрын учительница Цивилева ёрт велӧдчысьяслы спокойнӧя объяснитіс испытаниеяслысь мунан порядок.

Пызан дорӧ вызывайтсьӧны Вера Забоева, Распутин, Харапова, Шалева. Найӧ босьталӧны билетикъяс.

— Вера тэ дась?—юалӧ учительница.—Но ӧтвечайт сідзкӧ.

— Колӧ висьтавны Вронскийлӧн, Ленскийлӧн образъяс йылысь.

— Ну, ну,—спокойнӧя подбадривайтӧны учительница да ассистент. Забоева висьталӧ, мый Вронский да Ленский „Анна Каренина“ романысь геройяс. Описывайтӧ налысь образ. Но вопрос вылӧ, кутшӧм средаысь петіс Ленскӧй, Забоева ӧтветитны эз вермы. Эз вермы висьтавны и сы вылӧ, мый Толстойлӧн автобиографичностьыс Левиныс. Тайӧ висьталӧ сы йылысь, мый ӧткымын велӧдчысьяс литературнӧй геройясӧс, Толстойӧс пыдіа оз на гӧгӧрвоны, ӧткымынъяс увлекайтчӧны ортсыса описаниеӧн содержаниесӧ пыдіа гӧгӧрвотӧг. Забоева, учительяс мнение серти, нёльӧд четвертьын велӧдчӧмсӧ тӧдчымӧн личӧдіс. Со талӧн и результатъяс, а водзті велӧдчылӧма весиг „отлично“ вылӧ.

Колӧ шуны и сійӧ, мый 9 „б“ класса велӧдчысьяс зэв омӧля лыддьӧны роч классикъяслысь произведениеяс. Со Распутин висьтавлӧ Л.Н. Толстой йылысь, а ни ӧти произведение сылысь абу лыддьылӧма. Уна книга—„Война и мир“, „Анна Каренина“, „Воскресение“ эськӧ и заводитлӧма лыддьыны, но абу помалӧма. Омӧля лыддьысьӧ и В. Забоева.

Дзик мӧд ног ӧтвечайтӧ Харапова. Точнӧя, полнӧя, ставсӧ анализируйтӧмӧн. Тӧдчӧ, мый литература сійӧ радейтӧ. Получитіс „отлично“.

Кыдз быттьӧ 9-ӧд класса велӧдчысьяслы родын согласуйтӧм, склоняйтӧм колӧ нин тӧдны. Но Шалева шуӧ „Муж играл второстепенный роль своему жене“, либӧ сэтшӧм бессмыслица, кыдз „...работают в совместности“ „в месте“ пыдди. Висьталӧ „Господа Головлевы“ повесть геройяс йылысь, а ачыс тайӧ книгасӧ абу лыддьылӧма, абу лыддьылӧма и Тургеневлысь „Отцы и дети“.

— Кутшӧм вопрос тэнад кывйысь?

— Союзъяс да налӧн тӧдчанлун.

Окажитчис, мый Шалева оз тӧд весиг торъя союзъяслысь тӧдчанлунсӧ.

Омӧля гӧтӧвитчӧмаӧсь ӧткымын велӧдчысьяс испытаниеяс кежлӧ. Тыдалӧ абу серьёзнӧя велӧдчӧмаӧсь ӧткымынъяс и велӧдчан во чӧж.

Р.

30 МОРТ СДАЙТІСНЫ НОРМАЯС

Май 19 луны Устькуломын вӧлі нуӧдӧма Шверник нима кросс. Кросс муніс гажаа. Первойӧн котӧртісны призывникъяс да невойсковикъяс. Найӧ котӧртісны ӧти километраа дистанция. Первой места босьтіс раймилицияса работник А. Н. Зезегов. Сійӧ котӧртіс 3 минут да 18 секундӧн. Рассыхаев ёрт котӧртіс 3 минут да 23 секундӧн.

Нывъяс котӧртісны 500 да 1000 метра дистанцияяс. 500 метр дистанцияын первой места босьтіс райкомолса работник Белых ёрт. Сійӧ котӧртіс 1 минут да 50 секундӧн.

Кросс дырйи 30 морт сдайтісны ГТО значок вылӧ нормаяс.

В. ДРУГОВ.

ВОЛЕЙБОЛЬНӦЙ ПЛОЩАДКА

Чухлӧм НСШ-са велӧдчысьяс ӧні ворсӧны асланыс волейбольнӧй площадка вылын, сійӧс неважӧн оборудуйтісны асьныс школа бердӧ.

А. В. САЖИН.

СНИМОК ВЫЛЫН: Москваса Государственнӧй тетральнӧй институтса национальнӧй студияясысь студентка-отличницаяс, кодъясӧс утвердитӧма сталинскӧй стипендиатъясӧн: (шуйга вывсянь)—Т. М. Очеретлова (Чечено-Ингушскӧй студия), М. Н. Трошева (Коми студия) да С. Г. Тлебзу (Адыгейскӧй студия). Институтысь сталинскӧй стипендиатъясӧн утвердитӧма 50 студентӧс.

Менам заветнӧй мӧвпъяс

Ме чужлі 1920 воын—ровесник Коми комсомольскӧй организациялӧн. Менӧ воспитывайтіс Ленинско-Сталинскӧй комсомол.

Таво ме кута призывайтчыны славнӧй Рабоче-Крестьянскӧй Краснӧй Армия радъясӧ. Дыр нин ме виччыси тайӧ шуда восӧ. Ме муна Армияӧ бура лӧсьӧдчӧмӧн. Сдайті нин ГТО да ГСО значокъяс вылӧ нормаяс да ӧні лӧсьӧдча сдайтны нормаяс ПВХО да ВС значокъяс вылӧ. Ме кӧсъя призыв вылӧ локны вӧль обороннӧй значокӧн.

Ме школаын велӧдчылі сӧмын 4 во. Но та вылын эг сувт. Комсомольскӧй организация отсӧгӧн пыр водзӧ кыпӧді ассьым тӧдӧмлунъяс. Ӧні со витӧд во нин уджала Поёлса маслозаводын. Менам став уджыс и олӧмыс—велӧдчӧм. Заветнӧй мӧвп—лоны Краснӧй Армия радъясын командирӧн.

Призыв лун ме кӧсъя пасйыны и производственнӧй уджын вермӧмъясӧн. Кольӧм кварталын нин ми маслозаводлысь плансӧ тыртім 110 прочент вылӧ да госзакупъяс кузя колхозникъяскӧд договоръяс вӧчӧма план серти 260 прочент вылӧ.

Краснӧй Армияӧ мунан лун кежлӧ ме кӧсъя шедӧдны нӧшта бур результатъяс.

А. В. ПЫСТИН,
комсомолец-призывник.
Поёл сикт, Сыктыв район.

ТРЕНИРУЙТЧАМ

Миян школаысь ВС, ПВХО, ГСО, связь да топография кузя командаяс районнӧй обороннӧй ордйысьӧмъяс дырйи выдвинитӧма пионеръяслӧн да школьникъяслӧн республиканскӧй ордйысьӧмъяс вылӧ. Ми ӧні регулярнӧ тренируйтчам, гӧтӧвитчам республиканскӧй ордйысьӧмъяс кежлӧ.

В. ТАСКАЕВ.

Ыбса НСШ,
Сыктывдін район.

Сӧветскӧй Союзса каръяс

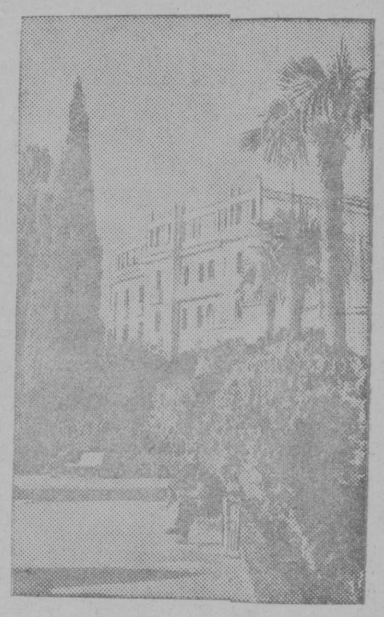

СНИМОК ВЫЛЫН: Сухуми кар. Шота Руставели нима набережнӧй. Шӧрас—„Абхазия“ гостиницалӧн здание.

Фото. Толмачевлӧн.

Юбилейнӧй обязательствояс

Коми комсомольскӧй организациялы 20 вося юбилейкӧд йитӧдын „Гӧрд Ухта“ колхозса комсомольскӧй организация аслас собрание вылын босьтіс обязательство гӧра кӧдза помавны 6—7 лунӧн, 80 прочент вылӧ рядовӧй сеялкаӧн кӧдзӧмӧн да шедӧдны урожай быд гектарысь 20 центнер ид, 36 центнер рудзӧг, 18 центнер ид, 200 центнер картупель, 16 центнер шобді. Кӧдза уджъяс дырйи шуисны лэдзны колхозын быдлун стеннӧй газет.

Комсомолецъяс чукӧстісны ордйысьны тувсов кӧдза нуӧдӧм кузя Поженскӧй комсомольскӧй организацияӧс.

Дояркаяс Рочева Марина да Рочева Устинья шуисны ордйысьны ас костаныс да кӧсйысисны быд фуражнӧй мӧскысь добитчыны 1200 литр йӧв воГӧГӧрся шӧркодь лысьтӧм, сохранитны став куканьясӧс, а сідзжӧ скӧтлысь упитанностьсӧ вайӧдны шӧркодьысь вылӧджык.

А. Р.

ӦТИ СОБЕСЕДОВАНИЕЛӦН ИТОГЪЯС

Неважӧн муніс собеседование Ухта райсӧвет бердса комсомолецъяслӧн ВКП(б) историялӧн медводдза глава кузя. Собеседование муніс зэв нуднӧя, сёрнитсьясӧс ковмис пыр кыскыны, мед сёрнитісны. Тӧдчӧ вӧлі, мый собеседование кежлӧ основнӧй комсомольскӧй массаыс абу гӧтовӧсь, материалсӧ абу изучитӧмаӧсь.

Присутствуйтысь 7 морт пиысь сӧмын куимлӧн вӧлі конспектъяс — Артеевлӧн, Изъюровлӧн да Черныхлӧн. Сӧмын найӧ и вермисны петкӧдлыны ассьыныс удовлетворительнӧй тӧдӧмлунъяссӧ собеседование дырйи.

Комсомолец Терентьев кӧсйыліс эськӧ мыйкӧ висьтавны крымскӧй „бунт“ (?!) йылысь, но дзугсис да макнитіс кинас. Мӧдног эз и вермы лоны. Терентьев, эськӧ, коркӧ и лыддьылӧма тайӧ главасӧ (кор, дерт, оз помнит ачыс), но вунӧдӧма нин, мый йылысь сэн сёрниыс мунӧ да кӧсйыліс восстановитны сійӧс собеседование муніг моз учебник вылысь лыддьӧмӧн. Тӧдӧмысь, таысь нинӧм эз артмы.

Эз лысьтны петкӧдлыны ассьыныс политическӧй безграмотностьнысӧ Бессонов, Семяшкин, Бессонова ёртъяс. Нӧшта кӧ содтыны, мый собеседование вылӧ куим комсомолец эз локны некутшӧм помкатӧг, таысь позьӧ вӧчны веськыд вывод, мый Ухта райсӧвета комсомольскӧй организацияын революционнӧй теория велӧдӧм мунӧ зэв омӧля. Комсомольскӧй организацияса секретарь Изъюров эз интересуйтчыв торъя комсомолецъяслӧн велӧдчӧмӧн.

Политучебаӧн веськӧдлӧмыс райкомоллӧн сідзжӧ оз тӧдчы. Пропаганда да агитация отделлӧн абу весиг некутшӧм плантор аслас уджын. Кор ВЛКСМ райкомса секретарь Сивковлы юӧртісны, мый талун лоӧ райсӧветын собеседование—сійӧ вӧлисти кутіс гадайтны, кодӧс сэтчӧ ыстыны консультантӧн. Медбӧрти, ковмис мунны аслыс.

Артмис, мый комсомолецъяс моз жӧ тырмытӧма подготовленнӧйӧн локтіс собеседование вылӧ и консультант. Дзик та вӧсна Сивков ёрт аслас заключительнӧй кывъясын висьталіс некымын несоответственнӧй торъяс да неточностьяс. Например, сійӧ неверно пасйис, мый крепостнӧй право дырйи эз вӧв капиталистическӧй промышленность. Тайӧ дзик неверно. Тӧдса, мый 1825 воын нин Россияын вӧлі лыддьыссьӧ 5 сюрс саяс фабрик да завод 200 сюрс гӧгӧр рабочӧй лыдӧн. Мануфактура йылысь сёрнитігӧн, сідзжӧ сформулируйтіс сійӧс неточнӧя. Сійӧ висьталіс, мый мануфактура эм ручнӧй труд подув вылын котыртӧм овмӧс (вунӧдіс содтыны „фабрика системаа капиталистическӧй овмӧс“). Тайӧ определение серти мануфактураӧ позьӧ отнеситны быд крестьянскӧй овмӧс, а сідзжӧ торъя ремесленникъясӧс. Бенкендорфлысь Александр II-лы странаын реформаӧдзса внутренней положение йылысь докладнӧйысь цитата разъяснитігӧн Сивков ёрт сідзжӧ вӧчис зэв ыджыд ӧшыбка. Сійӧ висьталіс, мый Бенкендорфӧн казытыштӧм „празднӧй йӧз“, кодъяс крестьянство пӧвсын кӧдзисны „смута“, вӧліны социал-демократъяс, кодъяс, быттьӧкӧ проповедывайтлісны... марксизм(?!). Тайӧ, дерт, некытчӧ лӧсявтӧмтор. Ӧтикӧ, социал-демократъяс сійӧ кадӧ Россияын эз на вӧвны да, мӧдкӧ, Россияын марксизм пропагандируйтӧм первойысь заводитчис сӧмын 90-воясын „Освобождение труда“ группаӧн, „Празднӧй йӧз“ улын жӧ Бенкендорф подразумевайтліс мелкӧй буржуазия пӧвсса „разночиннӧй“ интеллигенцияӧс, а сідзжӧ 60—70-ӧд воясса народникъясӧс, кодъяс ассьыныс деятельностьнысӧ направитлісны крестьянскӧй масса пӧвсӧ.

Комсомолец Терентьев неправильнӧя висьталіс, мый „Южнороссийский союз рабочих“ котыртіс Халтурин. Но тайӧс веськӧдігӧн Сивков ёрт ачыс вӧчис сэтшӧм жӧ ӧшыбка, висьталіс, мый „Южнороссийский союз рабочих“ котыртысьясӧн вӧліны Заславский да... Обнорский(?).

Предполагайтчӧ вӧлі, мый собеседование вылын лоас охватитӧма курслысь“ 1 главасӧ дзоньнас, но артмис сідз, мый кык час чӧжӧн подробнӧйджыка разберитӧма лоис сӧмын крепостнӧй право отменитӧм йылысь вопрос.

Собеседование вылын ёнджыка сёрнитіс ачыс Сивков. Комсомолецъяслӧн активностьыс эз вӧв.

А. РАЗМЫСЛОВ.

РЫТЫВВЫВ ЕВРОПАЫН ВОЙНА

Май 23 лунся военнӧй действиеяслӧн дневник

Войвыв Францияын германскӧй войска наступайтӧмлы паныд муно упорнӧй сопротивление. Союзникъяслӧн действиеясыс лоины тӧдчымӧн активнӧйджыкӧн. Май 22 луно вӧліны англискӧй, французскӧй да бельгийскӧй войскалӧн гырысь атакаяс. Медся чорыд бойяс муніс ны Камбрэ, Валансьен, Аррас да Дуэ районъясын.

Камбрэ дінын матын вӧлі чорыд сражение англискӧй да германскӧй войска костын. Германскӧй юӧртӧмъяс серти, англичаналысь атакасӧ венӧма. Англискӧй печать утверждайтӧ, мый союзнӧй войскалы удайтчис вӧчны урон германскӧй частьяслы. Гырысь бойяс вӧліны Аррас да Бапом костын, кӧні артмис напряженнӧй положение.

Немецъяслӧн передовӧй подвижнӧй частьяс петісны Па-де-Кале побережье вылӧ да, Черчилльӧн призна йтӧм серти, тышкасьӧны Булонь карӧн овладейтӧм вӧсна.

Татшӧм ногӧн германскӧй подвижнӧй частьяслӧн действуйтӧм вӧсна союзнӧй войскалӧн тылъяс да коммуникацияяс находитчӧны серьёзнӧй угроза улын.

Германскӧй командование водзӧ зільӧ кытшавны союзнӧй войскалысь войвыв группа, разгромитны сійӧс да овладейтны побережьеӧн.

Германскӧй воздушнӧй вынъяс, наземнӧй войскалы отсасьӧм кындзи водзӧ жугӧдлісны союзникъяслысь коммуникацияяс да Ла-Манш да Па-де-Кале побережье вывса портъяс. Германскӧй бомбардировщикъяс сідзжӧ атакуйтісны союзникъяслысь транспортнӧй да военнӧй судноясс.

Английскӧй самолётъяс чорыда бомбардируйтісны немецъяслысь подвижнӧй колоннаяс, кодъяс вӧлі мунӧны побережьелань, а сідзжӧ войвыв Францияын действуйтысь германскӧй армиялысь коммуникацияяс да Рейнскӧй областьын военнӧй объектъяс.

НОРВЕГИЯЫН ВОЕННӦЙ ДЕЙСТВИЕЯС

СТОКГОЛЬМ, 22. (ТАСС). „Дагенс Нюхетер“ газет юӧртӧ, мый „союзникъяслӧн войска да норвежскӧй частьяс, кодъяс установитісны ас костаныс контакт, германскӧй войскаӧс кытшалӧны Нарвик районын полукольцоӧн. Немецъяс подкреплениеяс пӧлучайтӧны водзӧ. Медбӧръя куим лун чӧжнас Бьернесьельӧ да сыысь рытыв-войвылӧ чеччисны 220 парашютист. Май 19 луно парашютъяс вылын вӧлі шыбытӧма разберитӧм зенитнӧй пушкаяс“. Газет водзӧ передайтӧ, мый противниклӧн унджык лыда вынъяс натиск улын германскӧй войска бӧрыньтчӧны шведскӧй границаланъ. Тайӧ секторын германскӧй войскалӧн лыд 2000 морт.

ИТАЛИЯЛӦН ТРЕБОВАНИЕЯС

НЬЮ-ЙОРК, 23. (ТАСС). Юнайтед пресс агентство лӧн римскӧй корреспондент, „обычно бура информируйтӧм кругъяс вылӧ“ ыстысьӧмӧн, заявляйтӧ, мый Италия чорзьӧдіс Средиземнӧй море вылӧ да Войвыв Африка вылӧ ассьыс притязанияссӧ. Мальта діысь кындзи сійӧ, тыдалӧ, требуйтӧ Тунис вылын контроль сэки, кор сійӧ войдӧр добивайтчис сэні олысь итальянецъяслы сӧмын специальнӧй статут. Кыдзи индӧ корреспондент, Суэцкӧй канал акцияясын Италия войдӧр требуйтліс Англияӧд да Франциякӧд ӧткодь пай. Ӧні сійӧ, тыдалӧ, кӧсйӧ господствуйтны канал вылын да требуйтӧ французскӧй Сомали вылын итальянскӧй контроль установитӧм.

ИТАЛИЯЛӦН ПОЗИЦИЯ

НЬЮ-ЙОРК, 23. (ТАСС). Кыдзи юӧртӧ Ассошиэйтед пресс агентстволӧн римскӧй корреспондент, итальянскӧй печать тӧдчӧдӧ, мый Италия Германиялы сетіс отсӧг сійӧн нин, мый сійӧ английскӧй корабльясӧс вынудитіс кольчыны Средиземнӧй мореӧ, а некымын французскӧй дивизияӧс сосредоточитчыны итальянскӧй граница вылын. Газетъяс высказывайтӧны предположение, мый Италия татшӧм отсӧгсьыд получитас ыджыд вознаграждение.

ГЕРМАНСКӦЙ САМОЛЁТЪЯС АНГЛИЯ ВЕСЬТЫН

ЛОНДОН, 23. (ТАСС). Рейтер агентство юӧртӧ, мый май 22 лунлы паныда войӧ германскӧй авиация уськӧдчыліс Англияса лунвыв да асыввыв побережье вылӧ. Германскӧй самолётъяс шыбытісны зажигательнӧй, а сідзжӧ ыджыд вына взрывчатӧй бомбаяс.

ЧУНЦИН БОМБАРДИРУЙТӦМ

ЛОНДОН, 23. (ТАСС). Кыдзи юӧртӧ Рейтер агентстволӧн чунцинскӧй корреспондент, японскӧй бомбардировщикъяс вӧчалӧны Чунцин вылӧ война заводитчӧмсянь гырысь уськӧдчылӧмъяс. Май 22 луно 50 японскӧй самолёт кар гӧгӧрсӧ бомбардируйтісны 4 час чӧж. Разрушениеяслысь ыджталунсӧ абу на тӧдмалӧма.

ГЕРМАНСКӦЙ ГЕНЕРАЛ РЕЙХЕНАУЛӦН ЗАЯВЛЕНИЕ

СТОКГОЛЬМ, 23. (ТАСС). Шведскӧй „Нюа даглигс аллеханда“ газетса корреспондент юӧртӧ, мый первой германскӧй армейскӧй корпусса командующӧй генерал Рейхенау иностраннӧй корреспондентъяскӧд беседаын заявитіс:

„Первой бойяс ми выиграйтім, но ми эгӧ на панысьӧ враглӧн главнӧй вынъяскӧд. Ми виччысям, мый гырысь бойяс водзывӧсь на. Ми на кежлӧ дасьтысим да уверенӧсь, мый найӧс выиграйтам“. Война развитиелӧн дальнейшӧй перспективаяс йылысь вопрос вылӧ Рейхенау ӧтветитіс: „ме ог вермы пророчествуйтны войналӧн исходъяс кузя. 4 во чӧж ме участвуйтлі мировӧй войнаын и сэки эг веритлы, мый мир лоас сэтшӧмӧн, кутшӧмӧн сійӧ вӧліс“.

Рейхенау, кыдзи тыдалӧ сылӧн заявлениеысь, английскӧй авиация йылысь омӧль мнениеа. Германскӧй самолётъяс, висьталіс сійӧ, быд лун фронтлӧн линия сайӧ пырӧны 200 километр сайӧ, кор англичаналӧн ни ӧти воздушнӧй нападение татшӧм пыдӧ эз пыравлы. „Но вермас лоны,—заявитіс водзӧ Рейхенау,—мый англичана ассьыныс самолётъяс видзӧны решающӧй удар вылӧ“.

Заключениеын Рейхенау висьталіс: „матыса лунъяс чӧж миян наступление лоас ньӧжйӧнджык, да миянлы лоасны сьӧкыд бойяс“.

Военнӧй действиеяс йылысь германскӧй юӧртӧмъяс

БЕРЛИН, 24. (ТАСС). Германскӧй вооруженнӧй вынъяслӧн верховнӧй главнокомандующӧй ставка юӧртӧ:

„Германскӧй войска тӧрыт вӧшта топыдджыка топӧдісны кытш неприятельскӧй армияяс гӧгӧр, кодъясӧс орӧдӧма Войвыв Францияын да Бельгияын. Фландрияын орӧдӧма Шельда вывса укрепленнӧй позицияяс да германскӧй войска водзӧ мунісны Лисю дорӧдз. Та дырйи босьтӧма Турнэ. Фронт сайын находитчысь французскӧй крепость Мобеж вуджис немецъяс киясӧ. Гырысь германскӧй броневикъяс Аррас да море костӧд матыстчисны Ла-Маншса французскӧй портъяслань. Неприятельлысь лунвывсянь Аньен вылӧ неыджыд наступлениесӧ вӧлі венӧма. Воздухын тӧрыт неприятельяс воштісны 49 самолёт. 16 германскӧй самолёт эз воны асланыс базаясӧ.

Германскӧй информационнӧй бюро юӧртӧ, мый германскӧй войска наступайтӧны войвыв направлениеын Калэ вылӧ. Май 22 луно неприятельлӧн гырысь вынъяс зілисны орӧдны Артуаын (Франциялӧн войвыв район) немецъяслысь наступайтан линия, основнӧй ударсӧ Камбрэ вылӧ да сійӧ окрестностьяс вылӧ веськӧдӧмӧн. Бой заводитчигӧн неприятельӧн шедӧдӧм некымын успехъяс бӧрын, неприятельскӧй войска выльысь заводитісны ёна бӧрыньтчыны.

ВЫЛЬ ОБОРОННӦЙ ЗНАЧОКЪЯС

СССР Осоавиахимлӧн Центральнӧй Сӧвет установитіс выль оборонной значокъяс „Моряк“ да „Юный моряк“. „Юный моряк“ значок получитӧм вылӧ пионеръяс да школьникъяс долженӧсь тӧдны мореяслысь география, военнӧй корабльяслысь классъяс, морскӧй компаслысь устройство, кужны семафорӧн передавайтны да принимайтны не этшаджык 20 знакысь ӧти минутӧн.

„Моряк“ значок вылӧ право пӧлучайтӧ Осоавиахимса быдшлен корабльлӧн устройство кузя, штурманскӧй делӧ кузя, морскӧй узелъяс кӧртавлӧм кузя да мукӧд кузя нормаяс сдайтӧм бӧрын.

СНИМОН ВЫЛЫН: Выль значок „Юный моряк“.

Фото-клише ТАСС.

Звеньевӧй вожатӧйлы отсӧг вылӧ

СЕМАФОРНӦЙ АЗБУКА

Семафорнӧй азбука—связь кутан медся кокни да удобнӧй способ, коді паськыда применяйтсьӧ флотын матыса расстояниеяс вылын.

Передача нуӧдсьӧ парафлажокӧн. Быд буквалы соответствуйтӧ сигнальщик кияслӧн определеннӧй положение.

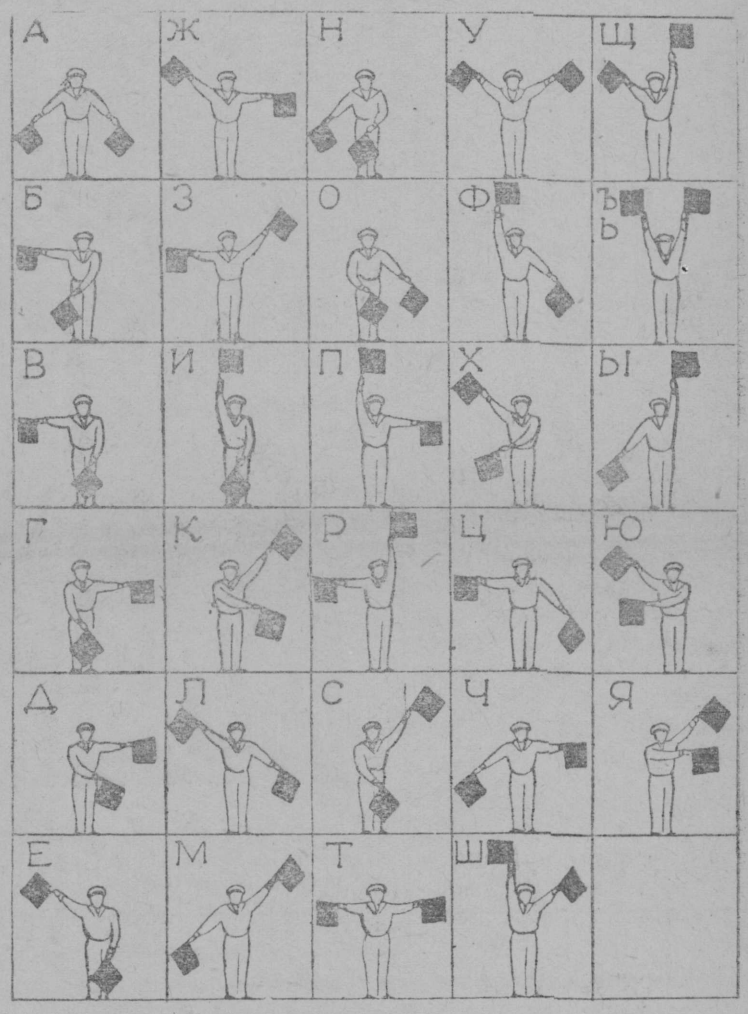

Эмӧсь определеннӧй правилӧяс, кодъяс кокньӧдӧны кык сигнальщиклысь ӧтамӧд кост йитӧд.

„Вызов“—повторитны некымын пӧв „У“ буква, означайтӧ „Примитӧй юӧртӧм“.

„Отзыв“—кыкысь повторитны „А“ буква, означайтӧ „Дась примитны“.

„Вопросительнӧй“ — кыкысь повторитны буква „Т“, означайтӧ „Виччысям ответ“.

„Эг гӧгӧрво“—кыкысь повторитны „У“ буква, означайтӧ сідзжӧ „повторитӧй“.

„Раздельнӧй“—сетсьӧ быдкыв помасьӧм бӧрын кияс улӧ лэдзӧмӧн.

„Окончательнӧй“—некымынысь повторитны „И“ буква то веськыд, то шуйга киӧн, означайтӧ передачалысь пом.

Принимайтысь, медым висьтавны, мый передача примитӧма да гӧгӧрвоӧма, „окончательнӧй“ сигнал вылӧ отвечайтӧ сійӧс повторитӧмӧн.

Отв. редактор
И. Г. УЛЬЯНОВ.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 17, редакция газеты «Коми комсомолец». Телефон: 5—01.

Уполн. Главлита № 1931. Типография НКМП Коми АССР г. Сыктывкар.